

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. ик н. Виржиния Иванова Желязкова

от Висшето училище по застраховане и финанси – София

във връзка с процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ във ВУЗФ, на

докторант Таня Михайлова Генова

с тема на дисертационния труд:

„ФИНАНСОВИ АСПЕКТИ ОТ РАЗВИТИЕТО НА ЕЛЕКТРОННИТЕ РАЗПЛАЩАНИЯ ЗА УВЕЛИЧАВАНЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ“

1. Общо представяне на процедурата и представените материали

Със заповед № 32/ 30.01.2023 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) проф. д. ю. н. Борис Велчев съм определена за член на научното жури по процедурата за присъждане на образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ на докторант на самостоятелна подготовка Таня Михайлова Генова в професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ във ВУЗФ.

Във връзка с процедурата кандидатът докторант Генова е представила следните документи, въз основа на които да се извърши оценяването на работата ѝ:

- Дисертационен труд;

- Автореферат на дисертационния труд;
- Справка за приносните моменти в дисертационния труд;
- Списък на научните публикации по темата на дисертационния труд, пълните им текстове и резюметата им;
- Автобиография.

Всички представени от кандидата документи отговарят на изискванията за тяхното оформление в съответствие с добрата академична практика.

2. Характеристика и оценка на дисертационния труд на кандидата

Представеният за разглеждане дисертационен труд е посветен на актуалния въпрос за значението на развитието на електронните разплащания за конкурентоспособността на малките и средни предприятия. Поздравявам кандидата за избора на тема, тъй като тя е силно предизвикателна поради това, че разглежда сравнително нов феномен и научните изследвания по нея все още са слабо развити. В това следва да се търси и основния принос на труда – а именно, че разглежда значим и същевременно недостатъчно изследван проблем.

Трудът се състои от общо 190 страници и 7 страници приложения. В структурно отношение се състои от увод, три глави, заключение, научни приноси, използвана литература и два броя приложения. Текстът удачно е обогатен с 84 фигури и 11 таблици. Прави впечатление дългият списък на използваната литература, състоящ се от общо 175 източника на английски и на български език.

В уводът кандидатът въвежда в изследвания проблем, представя тезата си и дефинираните от нея работни хипотези. Тезата на изследването е ясно и коректно формулирана: „....разширяването на приложното поле на електронните разплащания и нарастването на вида и обема им в МСП допринасят за увеличаване на тяхната конкурентоспособност и растеж, за изсветляване на икономиката като цяло и повишаване на приходите от данъци“, работните хипотези също се характеризират с прецизност на изказа, което говори за яснотата и задълбочеността, която кандидатът притежава по изследвания от нея проблем.

Първата глава на труда има теоретичен характер – в нея авторът разглежда някои основни теоретични и методологични въпроси, свързани с анализирането на ролята на платежната система при малките и средни предприятия. Първо е направен преглед на литературата по изследвания въпрос, след това авторът преминава към обосноваване на избраната от нея методология, след което насочва изложението към представяне на същността на платежната система, на отделните видове платежни инструменти и конкретно на картите. Обект на вниманието на кандидата в рамките на първата глава са също така и основните юридически аспекти на електронните разплащания. Главата завършва с някои авторови разсъждения за ролята на платежните системи за развитието на икономиката.

Втората глава е посветена на условията за дигитализацията на малките и средни предприятия в нашата страна. Тук кандидатът представя в аналитичен план този изключително важен за развитието на българската икономика въпрос, като започва от това какво представляват малките и средни предприятия (МСП), какви са основите на регулаторната рамка и какви са ключовите политики за развитието на МСП в България. Авторът анализира показателите, които се използват най-често за проследяване на дейността на МСП и разсъждава върху тяхната приложимост. След това насочва вниманието си към въпроса за дигитализацията на тези предприятия и преминава към използването на електронни разплащания от тях. Главата завършва с авторов анализ на иновативните решения и перспективите пред развитието на електронните разплащания сред МСП у нас.

В третата глава на труда си кандидатът на практика представя в критичен план резултатите от изследването, което извършва, като представя своята гледна точка за това кои са основните проблеми и предизвикателства пред по-мощното използване на електронните разплащания от МСП в България. Тук тя анализира какви са ефектите от разширяването на електронните разплащания върху МСП. Един от основните изводи, до които тя достига в резултат от емпиричното си изследване е, че нарастването на електронните разплащания би увеличило приходите от ДДС и би намалило размера на сивата икономика в страната. Това би трябвало да е достатъчен стимул за държавата да предприеме мерки за поощряване на МСП да се ориентират към електронни разплащания. Кандидатът дава и своите препоръки какви точно мерки следва да се предприемат, за да се постигне резултат в тази посока. Тя предлага да се приеме специална правителствена програма за

развитие на електронните разплащания на МСП и дава предложение за осем елемента, които да се съдържат в нея, така че да се постигнат желаните резултати.

В заключението коректно са обобщени основните изводи от изследването.

3. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Кандидатът е представила общо осем приноса на труда си, според самооценката си. Приемам приносите по начина, по който са формулирани, считам, че в съдържателно отношение те отговарят на постигнатите резултати в дисертационния труд.

Приносите не са разпределени по типове – научни, научно-приложни, приложни. Причислявам всички приноси на представения за разглеждане труд към категорията на тези с научно-приложен характер, тъй като са изцяло насочени към практиката на електронните разплащания и конкретно тези в България. Считам, че в това се състои стойността на труда – силно аналитичен и същевременно насочен към разглеждането и решаването на важен въпрос не само за развитието на МСП, но и за икономиката на страната в цялост.

4. Преценка на автореферата, публикациите по дисертационния труд, изпълнението на националните минимални изисквания и авторството на предоставените материали

Авторефератът е изготвен в съответствие с добрите академични практики и коректно отразява в сбит вид същността на дисертационния труд.

Кандидатът е представила общо три броя научни публикации по темата на дисертационния труд, и трите в издания на ВУЗФ, една от които под печат към момента на изготвяне на настоящото становище.

С тези три публикации и с дисертационния си труд кандидатът изпълнява националните минимални изисквания, залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Р България и Правилника за неговото прилагане за придобиване на ОНС „доктор“ по 3.8. Икономика.

Към момента на изготвяне на становището няма информация, която да дава основание да се поставя под съмнение автентичността на представените за разглеждане дисертационен труд и научни публикации.

5. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки и препоръки.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за разглеждане дисертационен труд представлява едно свежо, актуално и интересно научно изследване със силен практико-приложен заряд и с важност от общонационално значение. Той отговаря напълно на изискванията към подобен род научни разработки и притежава безспорни научни качества. Публикациите по темата допълват образа на кандидата като задълбочен специалист със сериозни познания от практиката, които тя съчетава с отлично познаване на съществуващата към момента теория в областта на избраната от нея тема.

Въз основа на гореизложеното с убеденост давам своята положителна оценка на работата на докторант Таня Михайлова Генова и гласувам „ЗА“ присъждането ѝ на ОНС „доктор“ по област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика“.

23 март 2023 г.

Изготвила становището: (п)

/проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова/